

Fakultní nemocnice v Motole,
Dobrovolnické centrum FN Motol

Sborník z odborné konference

Vliv zooterapie (služeb za asistence zvířat)

ve zdravotnických zařízeních

23.října 2025

Mgr. Jana Nováková, MBA,
náměstkyně pro ošetrovatelskou péči

OBSAH

Program konference.....	3
Úvodní slovo	5
Metodický rámec služeb za asistence zvířat v dobrovolnickém programu ve zdravotnictví.....	7
Sužby za asistence psa v modelu dobrovolnictví ve zdravotnictví.....	13
Cíle ve AAS u lůžka s tzv.: „mlčícím klientem“	17
Specifika práce AAS v nemocničním prostředí.....	20
Vstup do legislativy v ČR – doporučená standardizace.....	22
Canisterapie v nemocnicích v Moravskoslezském kraji.....	32
Lidé s poruchami nálad a kontakt s koněm.....	33
Zooterapie v dětské paliativní péči: hlubší pohled – kazuistika.....	34
Dobrovolníci na NIP /DIOP.....	36
Canisterapie v ÚVN.....	38

PROGRAM KONFERENCE:

DOPOLEDNÍ BLOK

9:00 - 9:15 ZAHÁJENÍ KONFERENCE

Mgr. Jana Nováková MBA, náměstkyně pro ošetrovatelskou péči, Fakultní nemocnice v Motole

Bc. Jana Hurdová, DiS., Dobrovolnické centrum Fakultní nemocnice v Motole

9:15 – 10:00 METODICKÝ RÁMEC SLUŽEB ZA ASISTENCE ZVÍŘAT V DOBROVOLNICKÉM PROGRAMU VE ZDRAVOTNICTVÍ

MUDr. Ivana Štverka Kořínková

Ministerstvo zdravotnictví

10:00 – 10:45 SLUŽBY ZA ASISTENCE PSA V MODELU DOBROVOLNICTVÍ VE ZDRAVOTNICTVÍ

Mgr. Jaroslava Bicková, PhD., Mgr. Ludmila Cimlová

Výcvikové canisterapeutické sdružení Hafík

10:45 – 11:30 CÍLE VE AAS U LŮŽKA S TZV: “MLČÍCÍM KLIENTEM”

Mgr. Andrea Tvrdá, ELVA HELP, z.s. – poskytovatel sociálních služeb, akreditovaný školící subjekt MPSV

SPECIFIKA PRÁCE AAS V NEMOCNIČNÍM PROSTŘEDÍ

Petra Konečná, Krajská nemocnice Liberec

VSTUP DO LEGISLATIVY V ČR – DOPORUČENÁ STANDARDIZACE

Mgr. Andrea Tvrdá, Petra Konečná, INSTITUT VZDĚLÁNÍ A VÝZKUMU V AAS (IVVAAS®)

ODPOLEDNÍ BLOK

12:30 – 13:15 CANISTERAPIE V NEMOCNICÍCH V MORAVSKOSLEZKÉM KRAJI

Bc. Helena Fejkusová, Bc. Simona Fucymanová
Podané ruce, z.s. za pacienty FN Ostrava, Nemocnice Frýdek-Místek, Nemocnice Havířov

13: 15 -14:00 LIDÉ S PORUCHAMI NÁLAD A KONTAKT S KONĚM

Mgr. Daniela Münichová

Centrum psychosomatické rehabilitace a terapie -oddělení hipoterapie a zooterapie,
Psychiatrická nemocnice Bohnice

14:20 – 15:05 ZOOTHERAPIE V DĚTSKÉ PALIATIVNÍ PÉČI: HLUBŠÍ POHLED - KAZUISTIKA

Mgr. Barbora Nebáznivá

Tým dětské podpůrné péče, Fakultní nemocnice v Motole

15:05 – 15:30 DOBROVOLNÍCI NA NIP/ DIOP

Mgr. Soňa Hájková

KARIM-NIP/DIOP

Klinika anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny, oddělení Následné intenzivní péče a dlouhodobé intenzivní ošetrovatelské péče, Fakultní nemocnice v Motole

15:30 -16:15 CANISTERAPIE V ÚVN

Bc. Tereza Otcová

Ústřední vojenská nemocnice Praha

16:15 -17:00 ZÁVĚREČNÁ DISKUZE A UKONČENÍ KONFERENCE

ÚVODNÍ SLOVO

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

v souvislosti s vydáním sborníku se s potěšením ohlížíme za odbornou konferencí „**Vliv zooterapie ve zdravotnických zařízeních**“, která se konala 23. října ve Fakultní nemocnici v Motole. Akce vzbudila mimořádný zájem odborné veřejnosti, o čemž svědčila vysoká účast z řad zdravotnických pracovníků.

Během programu zazněla řada odborných příspěvků představujících jak teoretické základy zooterapie, tak konkrétní ukázky z praxe. Přednášející se věnovali mimo jiné metodickým postupům, možnostem využití zooterapie v různých typech zdravotnických zařízení a také etickým i organizačním aspektům této formy terapie.

Mimořádně přínosné byly zejména prezentace zaměřené na vliv zooterapie na dětské i dospělé pacienty v nemocničním prostředí. Odborníci sdíleli své zkušenosti a poukazovali na pozitivní dopady kontaktu se zvířaty.

Celou konferenci provázela velmi příjemná, otevřená a inspirativní atmosféra, která podpořila aktivní diskusi mezi účastníky a umožnila výměnu zkušeností napříč profesemi. Věříme, že tato setkání přispívají k dalšímu rozvoji zooterapie v českém zdravotnictví a otevírají prostor pro nové formy mezioborové spolupráce.

Děkujeme za účast na konferenci a budeme se těšit na další setkání

Mgr. Jana Nováková, MBA

náměstkyně pro ošetrovatelskou péči

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

s potěšením Vám představujeme sborník z odborné **konference „Vliv zooterapie (služeb za asistence zvířat) ve zdravotnických zařízeních“**. Setkání bylo příležitostí ke sdílení zkušeností, odborných poznatků i inspirace v oblasti služeb za asistence zvířat ve zdravotnictví.

Velmi si vážím účasti zkušených odborníků, kteří se dlouhodobě podílejí na rozvoji a směřování zooterapie v České republice. Říjnová konference se zaměřila na témata, která jsou pro další vývoj oboru zásadní – legislativní ukotvení, terminologické vymezení, rozlišení mezi dobrovolnickou činností a odbornou prací terapeutů, stejně jako sdílení příkladů dobré praxe ze zdravotnických zařízení. Součástí programu byly konkrétní zkušenosti z nemocnic, které ukazují pozitivní přínos služeb za asistence zvířat u pacientů s různými diagnózami. Vznikl také prostor pro otevřenou diskuzi o možnostech dalšího rozvoje, spolupráce a ukotvení těchto služeb v praxi. Věřím, že konference byla nejen odborně přínosná, ale i lidsky obohacující, a že předkládaný sborník bude cenným zdrojem inspirace pro další práci v této oblasti.

Na závěr mi dovolu popřát Vám i Vaším zvířecím partnerům pevné zdraví, dostatek sil a chuti pokračovat v této smysluplné a potřebné činnosti.

Těším se na další společná setkání.

Bc. Jana Hurdová, DiS.

metodička canisterapie a zooterapie

Dobrovolnické centrum Fakultní nemocnice v Motole

METODICKÝ RÁMEC SLUŽEB ZA ASISTENCE ZVÍŘAT V DOBROVOLNICKÉM PROGRAMU VE ZDRAVOTNICTVÍ

MUDr. Ivana Štverka Kořínková

odborný konzultant Ministerstva zdravotnictví pro dobrovolnictví ve zdravotnictví

1. Historický vývoj a kontext

Zooterapie, resp. aktivity za přítomnosti zvířat (AAS - Animal Assisted Services) realizované v rámci dobrovolnického programu v lůžkovém zdravotnickém zařízení, na sebe v posledních 25 letech přitáhly pozornost a zaznamenaly významný rozvoj. To sebou přineslo i potřebu nastavit a funkčním způsobem skloubit 1. pravidla platná pro dobrovolnictví ve zdravotnictví a zároveň 2. podmínky nutné pro aktivity se zvířaty ve zdravotnickém zařízení.

Základní principy byly pilotně zkoušeny ve Fakultní nemocnici v Motole už od počátku tohoto tisíciletí a zkušenosti z aktivit se psy v interakci s dětskými i dospělými pacienty realizovanými dobrovolníky byly v roce 2009 zformulovány do jedné z kapitol prvního metodického dokumentu upravujícího základní pravidla dobrovolnictví ve zdravotnictví v ČR, který vydalo Ministerstvo zdravotnictví (*„Metodické doporučení pro zavedení dobrovolnického programu v nemocnicích v souladu s procesy řízení rizik a bezpečností pacientů“*, Věstník č. 6/2009). Pozitivní ohlasy a základní koncept pravidel doporučený MZd. otevřel dveře a pomohl k rozšíření aktivit se psy i s dalšími druhy zvířat do dalších zdravotnických zařízení. Jejich přínos je oceňovaný nejen pacienty a jejich rodinnými příslušníky, ale i velkou částí zdravotnického personálu, proto byla v rámci aktualizace komplexní metodiky dobrovolnictví ve zdravotnictví v roce 2023 rozšířena také metodika pro AAS v rámci dobrovolnického programu (viz dokumenty *„Metodické doporučení pro přípravu a realizaci dobrovolnictví ve zdravotnictví“*, Věstník č. 17/2023, *tematický manuál „TM8 – Zooterapie v rámci programu dobrovolnictví ve zdravotních službách“* na webu Ministerstva zdravotnictví –

<https://mzd.gov.cz/category/agendy-ministerstva/dobrovolnictvi-ve-zdravotnictvi/>).

Vývoj a podstatné změny v terminologii AAS v roce 2024 ale ukázaly potřebu otevřít proces úprav a změn v tematickém manuálu TM8znovu. Cílem je zpracovat novou terminologii a zároveň upravit pozici AAS v rámci dobrovolnického programu tak, aby odpovídala požadavkům aktuálně platné legislativy pro dobrovolnictví ve zdravotnictví. Na této aktualizaci participují jak koordinátoři, kteří mají zkušenosti s AAS v rámci dobrovolnického programu ve zdravotnictví, tak zástupci organizací, které se zabývají edukací a výcvikem týmů poskytujících AAS.

2. Aktuální legislativní vymezení dobrovolnictví ve zdravotnictví

Při realizaci dobrovolnických aktivit ve zdravotnictví je důraz kladen zejména na kvalitu a bezpečí pacientů a na hranice role dobrovolníků ve vztahu k odbornému personálu a zaměstnancům poskytovatele zdravotních služeb. V ČR je dobrovolnictví obecně vymezeno zákonem č. 198/2002 Sb. O dobrovolnické službě a o změně některých zákonů (zákon o dobrovolnické službě), specifika dobrovolnictví ve zdravotnictví jsou nově zakotvena v novele zákona o zdravotních službách platné od 1.1.2026 (*zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, ve znění pozdějších předpisů*), kde je v § 113g definováno vymezení dobrovolnické činnosti ve zdravotnictví takto:

(1) „Poskytovatel může organizovat dobrovolnickou činnost ve zdravotnictví prostřednictvím osob, které tuto činnost vykonávají bez nároku na odměnu a mimo svůj pracovněprávní, členský nebo obdobný vztah k poskytovateli. Poskytovatel nemůže prostřednictvím dobrovolnické činnosti poskytovat zdravotní služby.

(2) Ministerstvo může pro výkon dobrovolnické činnosti ve zdravotnictví prováděcím právním předpisem stanovit podmínky a omezení.“

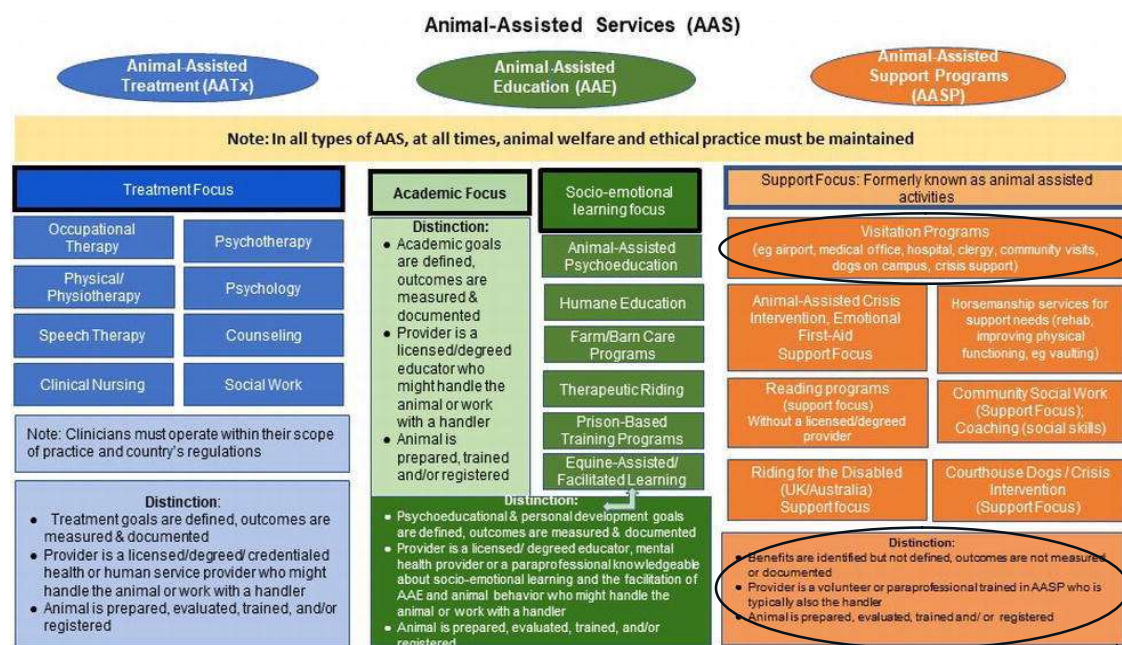
Z uvedené definice vyplývá, že se jedná o činnost organizovanou výhradně poskytovatelem zdravotních služeb, tuto činnost bez nároku na odměnu mohou vykonávat pouze osoby

mimo svůj pracovněprávní (či obdobný) vztah k danému poskytovateli zdravotních služeb. V rámci této činnosti nelze poskytovat zdravotní služby definované zákonem, které je vyhrazeno zdravotnickým pracovníkům v pracovněprávním nebo obdobném (nikoli dobrovolnickém) vztahu k PZS.

Možné způsoby realizace dobrovolnického programu pak detailněji definují a popisují výše uvedená metodická doporučení MZd.

3. Nové definice a vymezení AAS v dobrovolnickém programu ve zdravotnictví

Nová sjednocující terminologie v rámci evropské metodiky od roku 2024 doporučuje používat nový zastřešující termín služby za asistence zvířat (AAS) místo doposud používaných termínů zooterapie, zoorehabilitace, animoterapie. Jedná se o souhrnný název pro rehabilitační metody a metody psychosociální podpory zdraví, které jsou založeny na využití vzájemného pozitivního působení kontaktu mezi člověkem a zvířetem.

Zdroj: JOHNSON BINDER, A. et al. (2024): Recommendations for uniform terminology in animal-assisted Services (AAS)

Podle způsobu, jakým je do procesu zapojen tým poskytující AAS se rozlišují tři kategorie:

1. Léčba za asistence zvířat (AATx – Animal Assited Treatment)
2. Vzdělávání za asistence zvířat (AAE - Animal Assited Education)
3. **Podpůrné programy za asistence zvířat (AASP - Animal Assited Support Programs)**

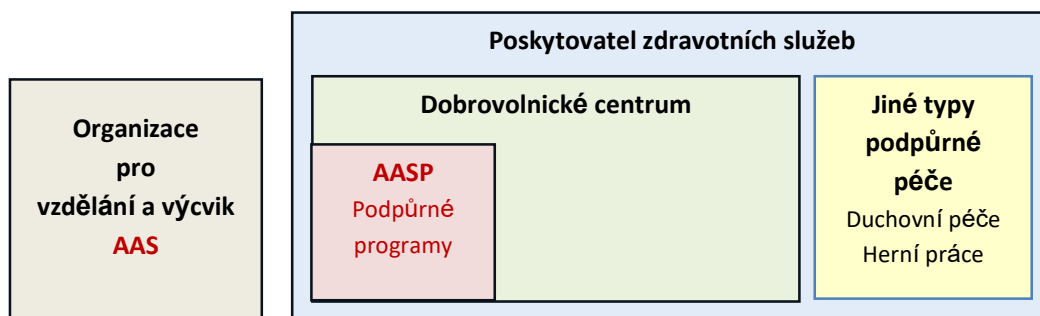
AAS realizované dobrovolníky jsou zařazeny do třetí kategorie, tedy AASP. Jejich definice nejlépe odpovídá aktivitám se zvířaty doposud většinou realizovanými v rámci dobrovolnického programu ve zdravotnickém zařízení: návštěvy se zvířaty jsou zaměřené především na obohacení volného času a zlepšení kvality života, aktivizaci a zvýšení motivace pacientů. Nemají stanovený léčebný cíl a nejsou sestavovány na míru konkrétnímu pacientovi.

Mohou probíhat skupinovou formou, využívanými technikami jsou zde hry se zvířetem, péče o něj, fyzický kontakt či ukázky různých druhů výcviku. Už z názvu je patrné, že dobrovolník zde není terapeutem, má však jasně stanovené kompetence a definovanou roli, bez ohledu na to, s jakým zvířetem přichází.

4. Organizace AASP v rámci dobrovolnického programu ve zdravotnictví

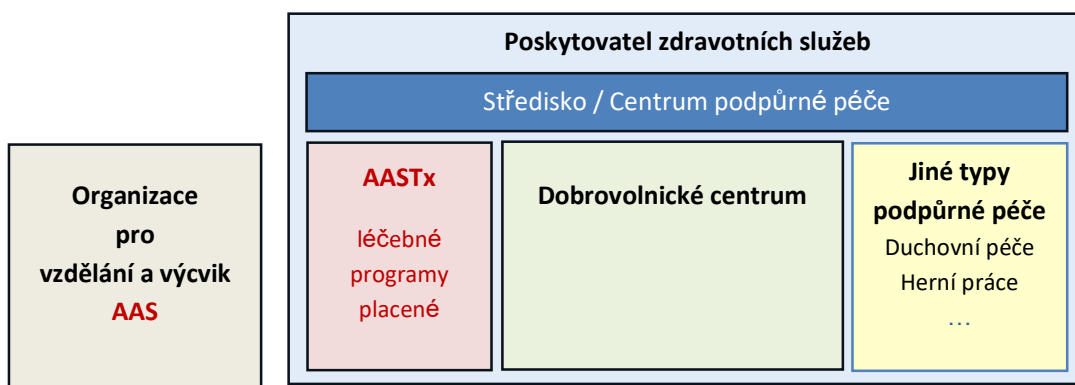
V návaznosti na výše uvedené definice dobrovolnictví ve zdravotnictví a AASP je potřeba zájmu srozumitelnosti jasně vymežit i organizační vazby a odpovědnosti:

- a) **Poskytovatel zdravotních služeb realizuje AASP v rámci dobrovolnického programu:** Tyto aktivity by měl mít organizačně zahrnuté pod koordinátora dobrovolníků, jako jeden z typů dobrovolnické činnosti. Pro dobrovolníky poskytující AASP pak platí stejná pravidla jako pro ostatní dobrovolníky v tomto programu.

b) Poskytovatel zdravotních služeb realizuje AAS s léčebným zaměřením, tedy AASTx:

V současné době koordinace těchto aktivit v některých případech spadá pod interní dobrovolnická centra a koordinátory dobrovolníků. Přitom nejsou realizovány dobrovolníky, ale odbornými pracovníky pro AAS. Ti jsou buď přímo placeni jako zaměstnanci poskytovatele zdravotních služeb nebo jsou placeny odbornými externisty se smluvně definovanou náplní činnosti. Čistě dobrovolnická činnost se zde ale netransparentně míchá s odbornou placenou činností řízenou koordinátorem dobrovolníků. Pokud chce poskytovatel zdravotních služeb i nadále zachovat tento model, může jako příklad dobré praxe posloužit např. organizační struktura Centra/Střediska podpůrné péče, které pod sebou sdružuje na stejné úrovni AASTx, interní dobrovolnické centrum a případně i další typy podpůrné péče, které jsou poskytovatelem v daném zařízení nabízeny a realizovány.

U obou uvedených organizačních variant zůstává jako externí spolupracovník organizace zabývající se edukací a výcvikem týmu poskytujícího AASP, resp. AASTx. **Vzhledem ke specifickým každého zdravotnického zařízení může být v oblasti vzdělávání a výcviku ještě třetí varianta:**

c) Poskytovatel zdravotních služeb může zaměstnat kompetentního a odborně vzdělaného koordinátora pro AAS, který bude sám realizovat a bude odpovědný za edukaci a výcvik týmů poskytujících AAS působících u daného poskytovatele.

Tento model může být vhodný zejména u těch poskytovatelů zdravotních služeb, kteří realizují služby za asistence zvířat ve větším rozsahu.

Všechny výše popsané organizační varianty a zejména kritéria pro edukaci a výcvik týmů poskytujících AAS ve zdravotnictví budou jistě ještě diskutovány a podrobovány detailnímu rozboru. Pro AASP realizované v rámci dobrovolnických programů ve zdravotnictví by ale v každém případě měl být dodržen platný legislativní rámec popsany v bodě dva.

Kontakt:

MUDr. Ivana Štverka Kořínková

odborný konzultant Ministerstva zdravotnictví pro dobrovolnictví ve zdravotnictví

Ivana.StverkaKorinkova@mzd.gov.cz

SLUŽBY ZA ASISTENCE PSA V MODELU DOBROVOLNICTVÍ VE ZDRAVOTNICTVÍ

Mgr. Jaroslava Bicková, PhD., Mgr. Ludmila Cimlová

Výcvikové canisterapeutické sdružení Hafík

Souhrn:

Příspěvek představuje model realizace služeb za asistence psa (Animal Assisted Services, dále jen AAS) v rámci akreditovaného dobrovolnického programu. Cílem je popsat principy fungování, přípravu dobrovolníků a jejich psů, systém benefitů a přínosů tohoto typu služeb pro klienty, dobrovolníky i přijímající organizace. Na závěr je uvedena případová studie demonstrující praktickou aplikaci AAS u pacienta se závažným onkologickým onemocněním.

Úvod

Služby za asistence psa představují specifickou intervenci obsahující veškeré rehabilitační, vzdělávací, terapeutické a aktivizační metody, které zahrnují zvířata jako součást procesu pozitivního působení na klienta. V České republice se systematický rozvoj těchto služeb, dříve označovaných jako zooterapie či animoterapie, datuje do 90. let 20. století. V současnosti se koncept AAS rozvíjí v souladu s mezinárodní terminologií (AAT – Animal Assisted Treatment, AAE – Animal Assisted Education, AASP – Animal Assisted Support Programs).

Výcvikové canisterapeutické sdružení Hafík, z.s. a jeho role v rozvoji AAS

Organizace HAFÍK vznikla v roce 2001 v Třeboni a od roku 2008 je akreditovaným dobrovolnickým centrem. Poskytuje odborné zázemí pro přípravu, testování a výcvik týmů, které realizují služby za asistence zvířat.

Mezi další činnosti spolku patří:

- testování povahových vlastností psů (tzv. PADA testy);
- edukační a poradenská činnost v oblasti AAS;

- metodická a odborná podpora zájemců o problematiku AAS a týmů poskytujících AAS;
- podpora inkluzivních tendencí ve společnosti;
- terapeutické a podpůrné programy v oblasti AAS.

Struktura akreditovaného dobrovolnického programu

Dobrovolnický program „Canisterapie“, který poskytuje z.s. Hafík, je akreditován Ministerstvem vnitra České republiky jako dlouhodobá dobrovolnická služba. Zahrnuje vysílání proškolených a otestovaných dobrovolníků se psy do přijímajících organizací (např. nemocnic, zařízení sociálních služeb, škol atd.).

Klíčové principy programu:

- uzavřený smluvní vztah (vysílající organizace s dobrovolníkem, vysílající a přijímající organizace);
- zajištěné pojištění proti způsobené škodě;
- zajištění odpovídající přípravy týmu poskytujícího AAS;
- možnost finanční podpory na náhradu nákladů spojených s výkonem dobrovolnického programu.

Tento systém zajišťuje profesionální úroveň poskytovaných služeb a chrání jak klienta, tak dobrovolníka a jeho zvíře.

Benefity pro dobrovolníky:

- koordinátor dobrovolníků – zajištění administrativy AAS, komunikace s dobrovolníky, přijímajícími organizacemi i veřejností;
- vzdělávání – edukační a poradenská činnost, možnost výpůjčky literatury (tuzemské i zahraniční);
- Metodické centrum – odborná podpora a poradenství, zapůjčení pomůcek pro AAS;

- supervize a setkávání pro dobrovolníky – možnost sdílení zkušeností, zážitek společné akce;
- vedení organizace – zajištění kontinuálního chodu organizace, fundraising, profesionalizace dobrovolnictví, rozvoj zahraniční spolupráce;
- podpora dobrovolníků – zajištění pojištění týmů, příspěvek na dopravu či veterinární péči, příspěvek na pomůcky potřebné pro AAS a vzdělávání.

Proces přípravy dobrovolnického týmu poskytujícího AAS

Příprava zahrnuje několik etap:

1. informační schůzku pro zájemce o spolupráci;
2. náhledy při poskytování AAS v přijímajícím zařízení (bez vlastního psa);
3. povahové testy psa (tzv. PADA testy) - ověření vrozených charakterových vlastností psa;
4. vstupní testy – zhodnocení práce a komunikace týmu (dobrovolník + pes);
5. náhledy s vlastním psem pod supervizí;
6. závěrečná teoretická a praktická příprava + závěrečná zkouška.

Tento proces garantuje odbornou způsobilost dobrovolníků i welfare zvířat zapojených do programu.

Aspekty výběru a testování psů

V současné době se v rámci přípravy týmů poskytujících AAS potýkáme s mnoha faktory, které ovlivňují kvalitu přípravy a následného přímého výkonu AAS:

- existuje velké množství testujících organizací – velké kvalitativní a obsahové rozdíly v přípravě a testování;
- potýkáme se s neznalostí týkající se etologie psů, komunikačních signálů a ontogenetického vývoje psa;
- osoby vykonávající AAS mají často nerelevantní cíle a nevhodné pohnutky k výkonu této služby;

- chybějící či nedostatečné teoretické vzdělávání, kompetence či nevyužívání supervize;
- vhodnost využití PADA testů v rámci ověření povahové vhodnosti daného jedince.

Případová studie

Příklad z praxe představuje využití AAS, konkrétně AASP (podpůrného programu) u seniora s onkologickým onemocněním hospitalizovaného v nemocnici v jižních Čechách.

Cílem služby bylo zlepšení psychické pohody, redukce stresu a posílení sociální interakce pacienta. Postupně docházelo ke zvyšování aktivity pacienta, jeho ochotě komunikovat s dobrovolnicí i personálem a k subjektivnímu zlepšení nálady. Využití AAS bylo vyhodnoceno jako přínosné, s pozitivním vlivem na kvalitu života pacienta.

Klíčová slova:

Animal Assisted Services, AAS, dobrovolnictví, Výcvikové canisterapeutické sdružení Hafík, z.s., PADA testy, welfare zvířat.

Kontakt:

Mgr. Jaroslava Bicková, PhD., Mgr. Ludmila Cimlová

Výcvikové canisterapeutické sdružení Hafík, z.s.

Domanín 150

379 01 Třeboň

Email: info@canisterapie.org

Tel.: 724 953 876, 777 153 845

CÍLE VE AAS U LŮŽKA S TZV. „MLČÍCÍM KLIENTEM“

Tvrďá Andrea

ELVA HELP z.s. – Elvahelp z.s., Hodkovická 135, Liberec

Souhrn:

Autorka chce seznámit s přístupem v oboru AAS k pacientům – klientům na lůžku, kteří primárně nekomunikují verbálně a mnohdy působí dojmem, že jsou v jiném stavu vědomí.

Klíčová slova:

Komunikace, Analýza, Smysly, AASP, AAT, Terapeutické zvíře, Cíl.

- ❖ Mluva – řeč – slova, tvoří asi 7 % informací z celkové komunikace.

Analýza

- Co víme (informace od personálu, od rodiny, od jiných klientů/pacientů)
- Co si myslíme (dojem z místa, dojem z klienta/pacienta, vliv našich zkušeností, traduje se, naše fantazie)
- Co vše naznačuje (předměty, úprava lůžka, mimika, oči, ruce, nohy – zrcadlo-sebe zkušenost)
- Technika sebe zkušenosti mimiky

Princip – Nelze nekomunikovat – 8 smyslů:

- zrak, sluch, hmat, čich, chuť, (vnímá okolí brána komunikace)
- Interocepce (vnímá sebe – žízeň, hlad, dech, tep srdce...)
- Propriocepce (vnímá sebe – vnímá hranice svého těla)

- Vestibulární systém – koordinace těla (vnímá se vůči okolí – převýšení, sklon terénu...)

AASP – technika PP (Psychická podpora) – Cíl: uklidnění, posílení ve sdílení teď a tady

- Uvedení
- Časová hranice
- Jednoduché informace
- Práce s obecnými informacemi
- Legitimizované (normalizované) ticho
- Ujištění blízkosti
- Aktivní náslech – (aktivní náslech mlčení)
- Pomalé ukončení
- Neslibovat nespílitelné
- Ukončení

(Terapeutické zvíře) TZ – v technice PP (Psychická podpora)

- podpora klienta/pacienta
- podpora pracovníka AAS
- element ryze „teď a tady“
- legitimně mlčí, neutrální

AAT – PP – Cíl: terapeutický vztah viz AASP, nastavení komunikačního kanálu – analýza, vyhodnocení, zavedení – nácvik

Vstupní znalost:

- Životní anamnéza včetně „řád x nerád“
- Anamnéza momentálního stavu
- Práce s reálnými informacemi

TZ - mimo viz. AASP, motivační faktor ke komunikaci

Kontakt:

Mgr. Andrea Tvrdá

andreabaja@seznam.cz

+0420 607725304

Liberec – www.elvahelp.cz

SPECIFIKA PRÁCE AAS V NEMOCNIČNÍM PROSTŘEDÍ

Konečná Petra

KNL – Krajská nemocnice Liberec, a.s., Husova 1430/34, 460 01 Liberec

Souhrn:

Autorka chce přiblížit problematiku poskytování AAS v nemocničním prostředí s pohledu vlivu na terapeutické zvíře a na pracovníka AAS. Čerpá ze mnohaleté zkušenosti, jako zaměstnanec nemocnice, na pozici „Zooterapeuta“.

Klíčová slova:

Působení, terapeutické zvíře, pracovník AAS

❖ Hledisko působení na terapeutické zvíře (TZ)

- Pach
- Vibrace budovy
- Zvuky přístrojů
- Helikoptéra
- Sanitky
- Pohyb předmětů

(vozíky, lůžka, stolky, hygienické sestavy, sestavy úklidu, chodítka, hole atp.)

- Pohyb lidí

- Výtah
- Dveře na fotobuňku
- Průchody
- Oční kontakt lidí ku terapeutickému zvířeti (TZ)
- Verbální komunikace od lidí ku TZ
- Tlak na udržení hranice „práce x volno“ u TZ
- Obtížné udržení relaxační zóny u TZ

❖ Hledisko působení na pracovníka AAS

- Psychická odolnost
- Vše výše uvedené – reálně i podprahově

Kontakt:

Petra Konečná

Osobní: petradruhasance@seznam.cz

Osobní: <https://druhasance.webnode.cz>, <https://sesty-smysl6.webnode.cz/o-kockach/>

+0420 606209184

KNL – Krajská nemocnice Liberec, a.s.:

<https://www.nemlib.cz/canisterapie-a-felinoterapie-v-knl/>

VSTUP DO LEGISLATIVY V ČR – DOPORUČENÁ STANDARDIZACE

Jaroslava Bicková (1), Barbora Janoudová (2) Petra Konečná (3), Andrea Tvrdá (4)

1–Institut vzdělání a výzkumu v AAS (IVVAAS®) – člen pracovní skupiny

2–Institut vzdělání a výzkumu v AAS (IVVAAS®) – člen pracovní skupiny

3– Institut vzdělání a výzkumu v AAS (IVVAAS®) – člen pracovní skupiny

4– Institut vzdělání a výzkumu v AAS (IVVAAS®) – člen pracovní skupiny

Souhrn:

Autoři příspěvku předkládají základní přehled o projektu, který zavádí jasné legislativní podmínky a procesy i výstupy v kompetencích a způsobilosti osoby se zvířetem ke Službě za asistence zvířete (AAS), v ČR zvaná Zooterapie (nejčastěji Canisterapie, felinoterapie, Caviaterapie, Ornitoterapie, aj.)

Klíčová slova:

Etapy; Výzkum; Evaluace; Odborná způsobilost; Kompetence; IVVAAS®; Přechodné období; Zaváděcí termín, Inovační etapa, Revize-připomínkování; Autorizovaný vzdělávací subjekt; Autorizovaný lektor; Status – licence, Komora pracovníků AAS; Legislativní rámec ČR.

Historie – Etapy

- Zooterapie se v ČR vyvíjí od roku cca 1995 divoce. Od roku 2003 se konečně volně sdružují odborníci– vznik a žel i rychlý zánik Canisterapeutické asociace.
- V roce 2005 prosadí PhDr. J. Lacinová do Ministerstva zdravotnictví pojem „Zooterapie – Podpůrná rehabilitace“ na úrovni dobrovolnictví.

- V roce 2007 ELVA HELP, z.s. IČ 26586100 Registruje dvě sociální služby jejímž nástrojem je i Zooterapie (Sociální rehabilitace a Odborné soc. poradenství) tedy vstup do MPSV ČR.
- V roce 2014 ELVA HELP z.s., vypracovává pod MPSV ČR a ESF výzkumný projekt se zaměřením na inovace ve službách a sice s tématem „Kompetence v Zooterapii“ prověřené evaluačním procesem.
- Od roku 2016 ELVA HELP a další min. 2 organizace akreditují u MPSV ČR kurzy na téma AAS. Výzkumný projekt probíhá – formuje se volné uskupení Pracovní skupina na téma Odborná způsobilost k Zooterapii
- V roce 2023-4 nastává doba, kdy legislativa poptává odpovědi na otázku „Kdo je zoterapeut?“ (ve smyslu jasné definice kompetencí a jejich ukazatelů, v souladu s legislativou.
- 2024 po uzrálém a uceleném návrhu, je tedy volné uskupení ukotveno založením subjektu „Institut vzdělání a výzkumu v Službách za asistence zvířat“, neboli Institut vzdělání a výzkumu v AAS (IVVAAS®).
- jeden z podkladů vzešel z výzkumu 2014 - 2018:
<https://drive.google.com/file/d/1-XcsTUPh6mID9Df7NnSobOFCnRkkYfA0/view>

Tvrzení IVVAAS®:

- ❖ Institut vzdělání a výzkumu v AAS (IVVAAS®) je svobodné sdružení odborníků různých oborů, které se týkají problematiky oboru AAS (AAS – Animal assisted services) - Služby za asistence zvířat, v ČR známé jako Zooterapie.
- ❖ Institut IVVAAS® věří, že jen spojení vědy a znalostí s citem a intuicí, může být hybnou silou pro účelný, a tedy srozumitelný mezidruhový kontakt, interakci či soužití člověka a zvířete...

- ❖ Institut IVVAAS® má vizi, kde lidská společnost spěje k úzké spolupráci lidí se zvířaty na bázi respektu, znalostí a vědomí si odpovědnosti...

Dlouhodobý cíl projektu je chránit uživatele AAS a terapeutická zvířata

- Tyto dvě skupiny nemohou nijak ovlivnit kvalitu služby a její následky, svou roli si v podstatě nevybrali – musíme to být my (Pracovníci AAS), kdo plně převezmeme zodpovědnost.

Proto Institut IVVAAS® otevírá projekt „Profesionalizace oboru AAS – Zooterapie.“

Jakou roli mají v projektu Dobrovolnická centra?

Mohou být:

- Autorizovaným subjektem vzdělávání v AAS (nejen se specializací na AASP)
- subjektem sdružujícím Týmy AAS se statusem Certifikovaný Asistent AAS
- subj. sdruž. Týmy AAS se statusem C. Asistent AAS se „dovzdělávacím“ programem pro odbor Zdravotní / Sociální / Školský / Volno časový / Terénní – rodiny atp.

Jakou roli mají v projektu Zdravotní zařízení – nemocnice?

- Subjekt objednatele fakultativní služby: Služby AAS (přes veřejný prostor – zaměstnanecký poměr, přes DC – Dobrovolník)

Proč nepřeložíme do Českého jazyka zahraniční Standardy kurzu a zkoušek a nepřevzeme již hotové dílo?

- Protože není v souladu s legislativou ČR a zvyklostí v ČR ohledně očekávaných kompetencí v daném rezortu.

Proč se k projektu nevyjádřily všechny dnes (2025) známé organizace, co nabízejí AAS a školení zájemců a testování zvířat?

- Vyzváni k zapojení se do tvorby byli všichni veřejně v roce 2014 a 2016, nyní jsme již mnoho etap dál – ale všichni mají a budou mít možnost konstruktivně připomínkovat již chod projektu (viz časová osa dále) – tak jako vše, co má být funkční i tento projekt „se vyvíjí odspodu“, od praxe a je otevřen na mnoho let k revizím a implementaci konstruktivních návrhů

Vstup do projektu je zcela dobrovolný – je to nabídka:

- Pro vzdělávací subjekty (spolky, sdružení, centra, jakékoli typy subjektů) s ambicí vzdělávat zooterapeuty a poskytovat zkoušky pro Týmy s terapeutickými zvířaty
- Pro pracovníky AAS – Zooterapeuty (osoby, jednotlivce, kteří se chtějí prokazovat Autorizovaným statutem v oboru AAS v jakékoli pozici – OSVČ, zaměstnanec, Dobrovolník)
- Pro subjekty poskytující AAS, sdružující pracovníky AAS a organizující nabídku služeb AAS (Dobrovolnická centra, spolky, firmy aj. – sdružují, intervídují-supervidují, doplňují vzdělání, osvěta veřejnosti a chovatelům zvířat)
- Pro objednatele AAS (kompetentní zástupce organizací a firem a subjektů i domácností, které si chtějí najímat službu AAS od Autorizovaných osob se Statutem v oboru AAS, nebo přes Autorizované subjekty poskytující Dobrovolníky s odborností v AAS)
- Pro zástupce státní správy a legislativy ČR (Ministerstva, Odborné komory, Krajské resortní odbory, Auditorské – Inspekční a kontrolní oddělení apod.) jako komunikační platformu zastoupenou profesionály v oboru AAS – praktiky, metodiky, trenéry zvířat, etology, sociálními pracovníky, speciálními pedagogy, andragogy, akreditovanými lektory, krizovými interventy, psychoterapeuty, andragogy, psychology apod. ...

Co je Institut IVVAAS®?

- Institut IVVAAS® je Autorizační subjekt = stanovuje Standardy pro Autorizaci k činnosti neboli k validaci vůči legislativě ČR, zejména práva pacientů, klientů, žáků, zvířat a vůči legislativě-obecně přijaté normě ve vzdělávacích procesech.
- Institut IVVAAS® garantuje autorizovat statutem subjekty a týmy (jedince) plnící Standard kvality v souladu s legislativou ČR na dvou úrovních (asistent a terapeut), kde zneužití Statusů je právně chráněno.
- Institut IVVAAS® je komunikační partner pro legislativu ČR
- Institut IVVAAS® uděluje status validující jiné subjekty ke vzdělávání v oboru AAS
- Institut IVVAAS® uděluje status validující způsobilou osobu k výkonu činnosti v oboru AAS (na pokyn Autorizovaného vzdělávacího subjektu, nikoli vzdělávací subjekt sám. Autorizovaný vzdělávací subjekt uděluje své vlastní Certifikáty, kde smí použít slogan o statusu.).
- Institut IVVAAS® je zakladatelem Komory pracovníků v AAS (KAAS) – Zapsaných jedinců se statutem k výkonu v AAS, (opět dobrovolný počín pro dané jedince) – tedy IVVAAS® vede evidenci odborníků na AAS, Terapeutů AAS a Asistentů AAS.
- Institut IVVAAS® je iniciátorem, organizátorem, autorem, spoluautorem odborných konferencí, odborných symposií, výzkumných a edukačně-výzkumných projektů, odborných textů, publikací a děl na poli národní i mezinárodní atp.

Conení Institut IVVAAS®?

- IVVAAS® není vzdělávacím subjektem
- IVVAAS® není asociací sdružující jiné organizace
- IVVAAS® není poskytovatel služeb AAS

Co zavádí Institut IVVAAS® pro 1. Etapu?

- Standard pro profil lektora AAS
(Odůvodnění: Protože dnes se lektorem prohlásí kdokoli s jakýmkoli vzděláním a různou délkou jakkoli kvalitní či méně kvalitní praxe)
- Standard pro vzdělávací program v oboru AAS (témata, časová dotace, rozsah)
(Odůvodnění: Protože dnes je časté, že je veřejnosti představena metoda AASP a je prohlášena za ucelenou formu AAS – ostatních, klidně 5-8 metod zůstane nezmíněno)
- Standard pro závěrečné zkoušky týmu
(Odůvodnění: Protože dnes je normou, že každá organizace si zkoušky formuje podle svého a v 95 %vůbec neprověřuje znalosti a kompetence člověka)
- Standard pro návazné zkoušky týmu
(Odůvodnění: Protože dnes je normou, že každá organizace si pořádá návazné zkoušky – zkouška s dalším psem, zkouška opakovaná po 1 roce/ 2 letech/... praxe zvířete – opět každý podle svého)
- Standard pro vzdělávací subjekt v oboru AAS
(Odůvodnění: Protože dnes již víme, že kvalitní forma vzdělávání a zkoušení si vyžaduje nejen kvalitní tým lektorů, témata a čas, ale i konkrétní vybavení a potenciál prostor a učeben, i smlouvy o spolupráci např. ohledně figurace u zkoušek atp.)
- Standard pro jednotný rámec odborné způsobilosti2 úrovní Statusu v oboru AAS–
Status:
Terapeut AAS a Asistent AAS (Terapeut/Asistent služeb za asistence zvířat)
(Odůvodnění: Protože víme, že dnes vládne naprostý nesoulad až chaos v pomyslných osnovách vzdělávání, a tedy následně souboru kompetencí zooterapeutů – Týmů AAS. Za pojmem Tým AAS si momentálně každý může představit plnou škálu od vůbec

neproškolených, jen poučených, různými typy školení proškolených – např. několik hodin až tři víkendy až opravdu učených lidí se zvířetem – několik semestrů + zkoušky osoby a testy zvířete a praktická zkouška týmu.)

IVVAAS® tedy může vydat Status:

Terapeut AAS (Terapeut služeb za asistence zvířat) – CAASTh®

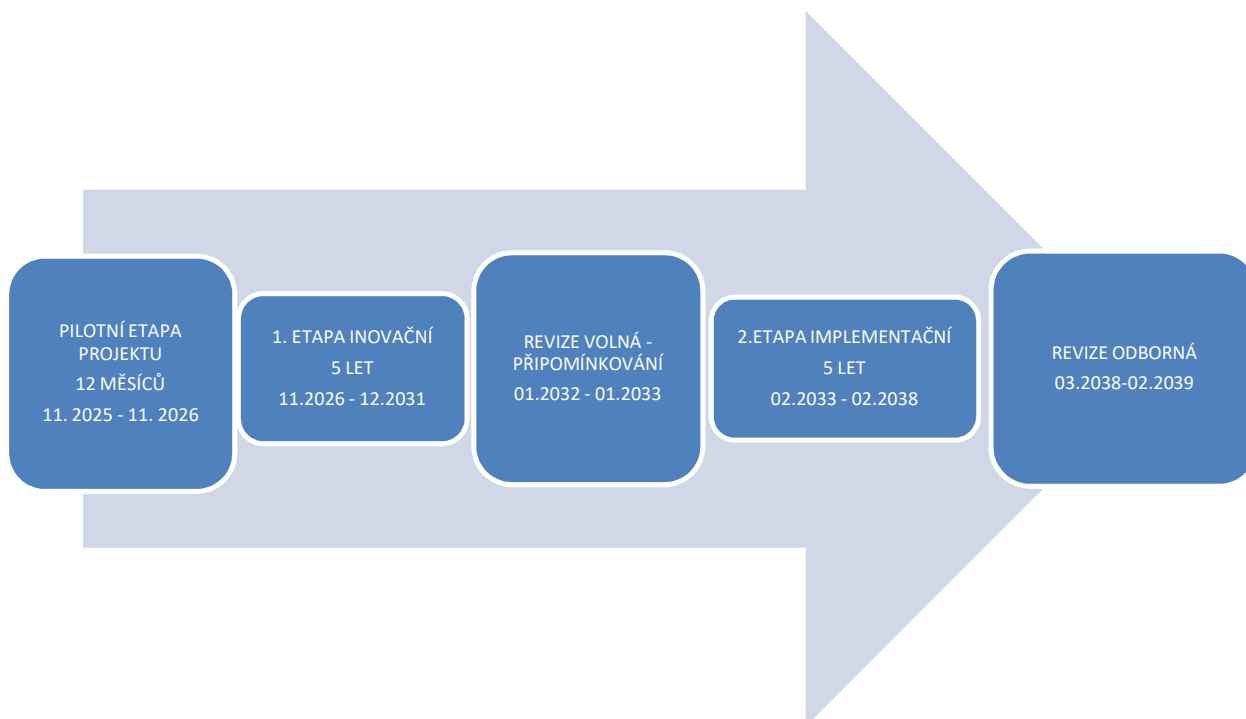
Asistent AAS (Asistent služeb za asistence zvířat) – CAASAs®

Například:

Bc.Jana Nováková, CAASTh

Jana Nováková, CAASAs

Diagram procesu zavedení projektu – Časová osa:

- **Pilotní etapa projektu:** seznámení s projektem, zodpovídání dotazů, prostor pro drobnou konstruktivní korekturu. Startuje Přechodné období – Ochrana praxe*. 12 měsíců
- **1. Etapa Inovační:** zavedení do praxe na 5 let. Probíhá Přech. období – Ochrana praxe. 5 let
- **Revize volná:** po dobu 0,5 roku bude možno po zveřejnění výzvy, popsaným způsobem připomínkovat 5letou praxi, dále bude 0,5 roku probíhat vyhodnocení a zanešení konstruktivních připomínek do metodik a standardů. 12 měsíců
- **2. Etapa Implementační:** realizace plného zavedení zrevidovaného inovačního projektu ve funkční koncept, jako již ustálenou formu praxe. Přístup již bez benevolence. (ukončeno Přechodné období a Ochrana praxe) 5 let
- **Revize odborná** – po dobu 0,5 roku bude možno po výzvě zainteresovaným osobám, subjektům a institucím, popsaným způsobem připomínkovat 5letou praxi,
- dále bude 0,5 roku probíhat vyhodnocení a zanešení konstruktivních připomínek do metodik a standardů. 12 měsíců
- ...dále vzorec „5 let praxe a 1 rok odborná revize“ zejména z řad odborníků AAS z praxe a výsledků výzkumů v AAS a požadavků legislativy, by měl udržet obor v žádoucí kvalitě...

*Přechodné období ... pro již stávající lektory AAS starší 35 let, lektorující v oboru AAS 6 let a déle je program shodný jako pro již praktikující Týmy AAS min 10 let (viz. níže) k doplnění si vzdělání a získání statusu. Status Asistent AAS umožňuje školit jako „peer lektor AAS“, status Terapeut AAS umožňuje učit jako „lektor AAS“.

Ochrana praxe ... Jen pro již praktikující Týmy AAS, dle individ. posouzení portfolia kompetencí – bezúhonná, zdravotně a psychicky způsobilá:

- osoba starší 35 let, v době zavádění Autorizací a Statusů v oboru AAS, provádí praxi minimálně již 3-9let: absolvuje min. 80 %* z Autorizovaného vzdělávacího programu

- v oboru AAS, a to bez nutnosti ukončení formou zkoušky ústní a písemné, nutná je jen praktická: týmu osoba a zvíře.
- Osoba starší 35 let, provádějící praxi minimálně 10 a více let, absolvuje min. 60 %* z Autorizovaného vzdělávacího programu IVVAAS® v oboru AAS bez nutnosti ukončení formou zkoušky ústní a písemné, nutná je jen praktická: týmu osoba a zvíře, získá doporučení k vydání – Statusu „Asistent AAS“. ALE Pokud dojde ke zdárnému ukončení formou celé závěrečné zkoušky ústní a písemné + praktické – získá doporučení ke Statusu „Terapeut AAS“ (* vynechány jsou primárně praktické moduly, nácviky, ukázky – místo toho osoba vypracuje 1x A4 Sebe reflexní kazuistiku vlastní praxe).
- „peer lektor AAS“ – základní rozbor AAS, příklady ze své praxe, sebe zkušenost, asistence lektorovi AAS
- „lektor AAS“ – obor AAS – metody, techniky, východiska, výzkum, nácviky, rozbor videozáznamů a fotodokumentace, odborné postupy, posouzení testů a zkoušek atp.

Tvrzení IVVAAS®:

- ❖ Každou formu kontaktu člověka se zvířetem má člověk v moci naplánovat a uskutečnit vědomě – srozumitelně, bezpečně a s maximální prevencí, s maximální snahou o eliminaci fenoménu distresu... ale jen když má člověk soubor znalostí v dané problematice...
- ❖ Využití zvířete pro potřebu lidí – člověka, je vždy možné učinit pro zvíře s respektem k jeho potřebám jako druhu i jako individuální osobnosti, což vede nejen k rozvoji a zachování welfare zvířete, ale i k zachování důstojnosti člověka, jako odpovědného tvůrce celého procesu, jehož kvalita vypovídá zejména o člověku...

Kontakt:

Mgr. Jaroslava Bicková, Ph.D.

Mgr. Barbora Janoudová

Paní Petra Konečná

Mgr. Andrea Tvrdá

– částpracovní skupiny IVVAAS®

Institut vzdělání a výzkumu v AAS, z.s. (IVVAAS®),

ivvaas@seznam.cz

CANISTERAPIE V NEMOCNICÍCH V MORAVSKOSLEZKÉM KRAJI

Bc. Helena Fejkusová, Bc. Simona Fucymanová

Podané ruce, z.s. za pacienty FN Ostrava, Nemocnice Frýdek-Místek, Nemocnice Havířov

Kontakt:

Podané ruce, z.s.

Zborovská 465

738 01 Frýdek – Místek

Tel.: + 420 595 174 111

Email: helena.fejkusova@podaneruce.eu

Web: <https://canis.podaneruce.eu/>

LIDÉ S PORUCHAMI NÁLAD A KONTAKT S KONĚM

Mgr. Daniela Münichová

Centrum psychosomatické rehabilitace a terapie - oddělení hipoterapie a zooterapie,
Psychiatrická nemocnice Bohnice

Před třemi lety jsme v PN Bohnice pilotně otevřeli skupinu psychoterapie za asistence koně pro lidi s poruchami nálad v akutním stavu.

Tento typ klientely byl nový pro nás i pro naše koně. Hledali jsme tedy společně cestu, jak terapii postavit, aby byla prospěšná a zároveň pro všechny dlouhodobě udržitelná.

Ráda bych se v tomto příspěvku o naše zkušenosti rozdělila.

Kontakt:

Psychiatrická nemocnice Bohnice

Centrum psychosomatické rehabilitace a terapie

Oddělení hipoterapie a zooterapie

Ústavní 91, Praha 8, 181 02

Tel.: +420 734 268 627

Email.: hipoterapie@bohnice.cz

Web.: <https://hipoterapie.bohnice.cz/>

ZOOTERAPIE V DĚTSKÉ PALIATIVNÍ PÉČI – KAZUISTIKA

Mgr. Barbora Nebáznivá

Tým dětské podpůrné péče, Fakultní nemocnice v Motole

Souhrn:

Příspěvek představuje kazuistiku z praxe Týmu dětské podpůrné péče Fakultní nemocnice v Motole, která dokumentuje pozitivní vliv zooterapie na psychický stav čtyřleté pacientky s neuroonkologickým onemocněním. U dívky se po zapojení terapeutických zvířat do péče významně zlepšila nálada, spolupráce a adaptace na nemocniční prostředí i režim léčby. Zooterapie byla indikována jako podpůrná metoda v rámci multidisciplinárního přístupu a přispěla ke snížení úzkosti, umožnila vysazení anxiolytické farmakoterapie a celkově zlepšila kvalitu života pacientky i její rodiny.

Klíčová slova:

zooterapie; dětská paliativní péče; kazuistika; psychická adaptace; multidisciplinární přístup

Text příspěvku:

Dětská paliativní péče se zaměřuje na podporu kvality života dítěte se závažným onemocněním a jeho rodiny. Péče je poskytována multidisciplinárním týmem a může probíhat současně s kurativní léčbou. Tým dětské podpůrné péče FN Motol dlouhodobě rozvíjí spolupráci s Dobrovolnickým centrem, jehož canisterapeutický tým je součástí systému podpůrných aktivit pro pacienty a jejich rodiny.

Prezentovaná kazuistika popisuje čtyřapůlletou dívku s diagnózou neuroonkologického onemocnění s infaustní prognózou. Dívka byla v úvodu léčby úzkostná, podrážděná a odmítala kontakt, což komplikovalo průběh léčby i adaptaci na nemocniční režim.

Na základě mezioborové rozvahy byla indikována zooterapie v rámci psychologické podpory. Setkání se zvířaty probíhala dvakrát týdně před zahájením radioterapie.

Po několika setkáních došlo k pozorovatelnému zlepšení nálady a spolupráce dítěte, snížení ranních úzkostí a k úspěšnému vysazení anxiolytické medikace. Rodiče i zdravotnický personál popisovali pozitivní změnu v emočním ladění dítěte, jeho větší otevřenost a schopnost zvládat léčebné procedury. Tento případ dokládá, že zooterapie může být účinným doplňkem komplexní paliativní péče, který přispívá ke zlepšení psychické pohody a adaptace dítěte na nemocniční prostředí.

Realizace péče byla možná díky úzké spolupráci s Dobrovolnickým centrem FN Motol a osobnímu nasazení koordinátorky Jany Jirsové. Zkušenost potvrzuje význam týmového přístupu a individuálního přizpůsobení podpůrných intervencí potřebám dítěte i rodiny.

Kontakt:

Mgr. Barbora Nebáznivá

Tým dětské podpůrné péče, Fakultní nemocnice v Motole

Email: barbora.nebazniva@fnmotol.cz

DOBROVOLNÍCI NA NIP/DIOP

Soňa Hájková

Fakultní nemocnice v Motole, KARIM – NIP/DIOP

Souhrn:

Příspěvek seznamuje posluchače s historií pracoviště NIP/DIOP. V roce 1998 vznikl první OCHRIP (oddělení chronické resuscitace a intenzivní péče) v republice, který založila „první dáma české intenzivní medicíny“ paní doc. MUDr. Jarmila Drábková, CSc. Dlouhou řadu let oddělení vedla. Širokou nabídku skýtá její publikační činnost. Za svou práci paní docentka dostala nespočet ocenění. V roce 2015 došlo k rozšíření a změně názvu oddělení, které bylo přejmenováno na NIP/DIOP (následná intenzivní péče a dlouhodobá intenzivní ošetrovatelská péče) s celkovou kapacitou 30 lůžek.

Krátká video ukázka přiblížila posluchačům prostředí pracoviště NIP/DIOP.

Kazuistika o mentálně postižené pacientce, která je na úrovni šestiletého dítěte, podtrhla důležitost návštěv dobrovolníků z FN Motol. Před hospitalizací pacientka bydlela v chráněném bydlení, dokázala se obstarat v základních oblastech a vykonával lehké domácí práce. V kolektivu byla oblíbena. Rodinné zázemí je minimální.

Hospitalizace na resuscitačních lůžkách byla z důvodu akutního onemocnění. Po zvládnutí akutního stavu byla pacientka přeložena na oddělení NIP - květen 2024, kde byl zahájen weaning (odpojování od umělé plicní ventilace), který byl po několika měsících úspěšný. Pacientka byla přeložena v rámci oddělení na lůžka DIOP, kde hospitalizace trvá dosud.

Možnost navrácení klienta zpět do chráněného bydlení je velmi obtížné z důvodu trvalé tracheostomické kanyly. Dlouhý čas tak pomáhají vyplnit dobrovolníci svými návštěvami.

Klientku navštěvují s pejsky, kohoutkem, želvičkou a i jiným drobnými zvířátky. Pacientka se vždy těší. Po ukončení návštěvy veškerý personál i z nočních směn poslouchá její vyprávění a přetrvávající zážitky. V loňském roce přišli na Mikuláše tři andělé, kteří předali drobné

dárčky nejen pacientům, ale i sloužícímu personálu. Vnesení vánoční atmosféry dobrovolníky vykouzlilo velmi příjemné klima.

Krátký video rozhovor s pacientkou poskytl posluchačům pochopit mentalitu naší klientky.

Dobrovolníci vnáší na pracoviště dobrou náladu a pro naše pacienty „kousek venkovního světa“. Nejen jim dokážou vykouzlit úsměv na tvářích. Jejich práce je nenahraditelná a jsou vnímáni jako součást týmu.

Klíčová slova:

Pacient, Dobrovolníci, NIP/DIOP

Kontakt:

Mgr. Soňa Háková

KARIM – NIP/DIOP, LF UK a FN Motol

V Úvalu 84, Praha 5, 15005

Email: sona.hajkova@fnmotol.cz

Tel.: 224436755

CANISTERAPIE V ÚSTŘEDNÍ VOJENSKÉ NEMOCNICI

Machová Kristýna ^(1,2), Otcová Tereza ⁽²⁾

- 1- Česká zemědělská univerzita v Praze, Katedra etologie a zájmových chovů zvířat
- 2- Ústřední vojenská nemocnice v Praze

Souhrn:

Autorky příspěvku popisují organizaci canisterapie v ÚVN. Canisterapie zde probíhá již velmi dlouhou dobu a během tohoto času byla vybudována jasná struktura její organizace.

Z našeho pohledu musí canisterapeut znát etologii a potřeby zvířete, se kterým pracuje, a dbát na jeho welfare. Dále musí mít přehled o specifikách jednotlivých diagnóz pacientů a umět bezpečně pracovat s cílovými klienty ve spolupráci s konkrétními specialisty jako jsou fyzioterapeuti, ergoterapeuti, psychoterapeuti, zdravotní sestry, logopedi a další. V neposlední řadě musí také umět pracovat sám se sebou a se svým stresem, protože je to důležité v rámci duševní hygieny, a navíc případný canisterapeutův stres ovlivňuje zvíře i klienta. Pouze v případě, že canisterapeut ovládá tyto tři oblasti je z našeho pohledu možné provádět dlouhodobou a efektivní canisterapii.

V ÚVN jsou canisterapeuti zaměstnanci nemocnice, což přináší řadu výhod. Každý canisterapeut pracuje na konkrétním oddělení, kde je jeho součástí a je ve spolupráci v rámci multidisciplinárního týmu. U jednotlivých pacientů je také stanovován konkrétní cíl canisterapie. Docházka canisterapeuta je pravidelná, na vybraných odděleních provádí zápis a dochází k vyhodnocení efektivity návštěv. Dále je oblečen jako ostatní personál a tím je i pro pacienta jasně čitelné, že je součástí komplexní péče o pacienta.

V rámci canisterapie dbáme také na welfare zvířat. Pečlivě vybíráme oddělení, kam bude canisterapeut i pes docházet tak, aby to vyhovovalo naturelu obou. Dále dbáme na pauzy dle potřeby zvířete a na vědomé plánování programu celého dopoledne, kdy canisterapie na oddělení pobývá dle potřeb zvířete. Nikdy nedáváme přednost kvantitě před kvalitou. Neprovádíme polohování tak, jak si jej vykládá řada neziskových organizací, protože

to nepovažujeme za nutné a naopak považujeme polohování pod povelu za možnou komplikaci v rámci welfare zvířete. Podporujeme ale fyzický kontakt klienta a psa, který by měl přinášet radost oběma zúčastněným. Z tohoto důvodu se pes na pokoji pohybuje bez vodítka a před nástupem je pečlivě vybírán. Samozřejmostí je, že je pes spolehlivě ovladatelný. V ÚVN máme pouze psy, kteří fyzický kontakt s klientem sami vyvolávají a u klienta setrvávají i bez povelu.

V ÚVN se také canisterapeuti pravidelně vzdělávají- absolvují různé kurzy zaměřené na psychosociální podporu a rehabilitaci pacientů, dále také kurzy zaměřené na jejich vlastní psychickou pohodu.

Na každém oddělení máme stanovené konkrétní terapeutické záměry, které se mezi sebou samozřejmě liší. Na odděleních, kde pacienti pobývají dlouhodobě, je to především zlepšení spolupráce v rámci léčebného režimu, trénink kognitivních funkcí, relaxace, bazální stimulace, odpoutání od negativního vlivu nemocničního prostředí, rozvoj očekávání, psychosociální podpora, „ procházky venku“, reminiscence, skupinové aktivity a další.

Na oddělení rehabilitace se jedná o podporu sedu či stoje, aktivizaci pacienta, podporu chůze ve venkovním terénu, podporu spolupráce v rámci multidisciplinárního týmu, psychosociální podporu, podporu uvolnění spasticity a mobilizace prstů či podpora komunikace. Specifické cíle máme i na ostatních odděleních. V nemocnici docházíme také za personálem, což je vítaným momentem pro zaměstnance a relaxací pro psy. Canisterapii neprovádíme u lidí, kteří mají otevřené rány, alergie, fobie, infekční onemocnění nebo pobývají na odděleních chirurgických oborů či jipech. V případě výjimek je v některých případech návštěva možná, ovšem vždy po konzultaci s nemocničním hygienikem, který vždy stanoví, jak má daná návštěva probíhat.

Klíčová slova:

Canisterapie, pes, welfare

Kontakt:

doc. Ing. Kristýna Machová, Ph.D.

Ústřední vojenská nemocnice

U Vojenské nemocnice 1200

169 02 Praha 6

Email: machovakristyna@af.czu.cz

Tel.: 739 554 016

Sborník připravilo:

Dobrovolnické centrum Fakultní nemocnice v Motole

V Úvalu 84, 150 06, Praha 5

Tel.: 224 431 970

Email: dobrovolnik@fnmotol.cz

www.dcfnmotol.cz

www.facebook.com/dcmotol

Za podporu této konference děkujeme:

Fakultní nemocnici v Motole

Výrobci krmiv ROYAL CANIN